

DANSK SKOVFORENINGS TIDSSKRIFT

TILLIGE ORGAN FOR
DANSKE FORSTKANDIDATERS FORENING

INDHOLD

	Side
Nekrolog:	
Skovrider E. V. ROLSTED.....	143
Afhandlinger, artikler m.m.:	
KOCH, J.: Om saltskade på lind (<i>Tilia vulgaris</i>)	145
OKSBJERG, E.: Respektable ruiner	152
MØRK-HANSEN, F.: Diameter og udhugning	162
Kronik:	
Skovbrugseksamen	166

**Dansk Skovforenings
Tidsskrift**

udkommer årlig med ca. 30 ark og udsendes i 12 hæfter ca. den 25. i hver måned.

Forfatterhonoraret er 416 kr. pr. ark. Af artikler over 8 sider leveres gratis 50 særtryk, når der samtidig med indleveringen af manuskriptet fremsættes ønske derom. Eftertryk af tidsskriftets artikler uden redaktionens samtykke er ikke tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:

Kammerherre, hofjægermester *S. Timm*, Jyderup (formand).
Professor, dr. *H. A. Henriksen*, Skovbrugsafdelingen, Rolighedsvej 23, København V.

Professor, *Niels K. Hermansen*, Skovbrugsafdelingen, Rolighedsvej 23, København V.

Kontorchef *N. P. Tulstrup*, Vester Voldgade 86°, København V.

REDAKTØR: (ansvarsh.)

P. Hauberg.

**DANSK SKOVFORENINGS SEKRETARIAT
OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:**

Vester Voldgade 86° Kbh. V., (01) 122166*, Postgiro 1964.
Tryk: Nielsen og Lydiche (M. Simmelkiær), København V.

Skovhamre.

Kiler for Træ.

Savambolte.

Plantehakker.

Barkspader.

Økser.

Dansk Staal Industri A/S af 1933.

PALUDANS PLANTESKOLE ^{A/s}

KLARSKOV

Skovplanter Hæk- og Hegnsplanter

Prikleplanter

Alle godkendte Planter er underkastet Herkomstkontrollen

Forlang Prisliste

Telf. Klarskov 9

SKOVRIDER E. V. ROLSTED

4/7 1887 - 20/2 1967

Skovrider ERNST VIGGO ROLSTED var søn af skovrider ved Ryegaard skovdistrikt H. J. ROLSTED og var 4. generation af skovdyrkere i slægten.

Sin forstlige uddannelse fik han hos skovrider F. I. ANDERSEN, Giesegaard, og skovrider P. A. A. KOFOED, Odsherred; han blev forstkandidat i 1911. Allerede året efter kom han til Krengerup på Fyn, først ved opmålingsarbejde, men fra 1/5 1913 ansat som skovrider det sted, hvor han i næsten 45 år skulle finde sin virkeplads.

Skovrider ROLSTED var udgået fra Landbohøjskolen på en tid hvor C. V. PRYTZ og A. OPPERMANN's undervisning prægede de studerende og hvor skovdyrkere som H. MUNDT, E. MOLDENHAWER og F. MUUS prægede det praktiske skovbrug, og var således vel rustet til gerningen, såmeget mere som viden var parret med stor praktisk sans for det daglige arbejde. Bl.a. en række meget smukke egebevoksninger anlagt på Krengerup under første verdenskrig vidner herom.

Det var karakteristisk for skovrider ROLSTED, åben og positivt indstillet som han var, at han med aldrig svigtende

energi og loyalitet arbejdede for den virksomhed og den skov, han holdt så meget af. Rask i arbejde – undertiden også i ord –, for sit eget vedkommende beskeden, men næsten altid i godt humør var det indtryk man fik af ham, når man traf ham i dagligdagen, omend han efter sit eget udsagn i de sidste arbejdsår fandt det besværligt at omstille sig helt til de stadig omsiggribende administrative problemer. Med over 50 år på samme egn nåede han det for en forstmand sjældne, at opleve sine først anlagte kulturer nå frem næsten til omdriftsalder.

En lang periode var skovrider ROLSTED tillige tilsynsførende skovrider for Brahesborg skovdistrikt og endvidere en årrække medlem af bestyrelsen for Arbejdsgiverforeningen for Skovbrug i Fyns Stift.

Imponerende var det at mærke hvordan han, efter i 1957 at have trukket sig tilbage fra stillingen på Krengerup, stadig bevarede sit lyse livssyn og kastede sig over arbejde med have og hjem. Aldrig hørte vi et forbeholdent ord om de undertiden ret radikale ændringer i skovens behandling, der nødvendigvis måtte komme som tiderne ændrede sig. Først da en meningsløs færdselsulykke bandt ham til sengen, slog kræfterne ikke mere til.

Vi, der lærte ham rigtig at kende, havde meget at lære af ham, også menneskeligt set, og han vil leve videre i vore tanker, når vi tumler med de problemer, der var hans i en menneskealder.

CHR. E. HOLCK.

OM SALTSKADE PÅ LIND (*Tilia vulgaris*)

Amanuensis J. KOCH

Plantepatologisk Afdeling

Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Indledning

Det er meget store mængder salt (NaCl), der i løbet af en vintersæson udbringes på gader og veje til gavn for færdselssikkerheden. I vinteren 1965/66 blev der i Gentofte kommune udstrøet 4.000 tons salt i 70 udrykninger med ca. 30 g salt pr. m^2 kørebane pr. udrykning. Det meste af saltet løber snart i kloakken, men en del sprøjtes og fejes ind på rabatarealer med beplantninger til skade for disse.

I det følgende skal berettes om en lille undersøgelse udført af Plantepatologisk Afdeling, efter at denne af kgl. skovrider A. TAGE-JENSEN var blevet bedt om en udtalelse om årsagen til, at mange af de ca. 250-årige linde (*Tilia vulgaris*) i Jægersborg Allé de sidste tre år stadig var blevet mere sygelige. Dette var så meget mere påfaldende og skuffende, som Alleens træer efter en topstævning i 1960-61 havde reageret på denne med kraftige og frodige skud, og forventningerne om at beholde den gamle Allé i den nye og livskraftige skikkelse derfor syntes berettigede.

Symptomer

Efter løvspring, når den første varme- og tørkeperiode satte ind, begyndte bladene på de syge træer at vise brune, indrullede rande og samtidig fremkom en lysfarvning af bladkødet mellem nerverne begyndende ved bladranden (fig. 1). Lysfarvningen mellem nerverne kunne glide over i

en brunvisning, hvorved større partier af de enkelte blade blev dræbt. Sådanne blade var stærkt sammenkrøllede (fig. 2). I de værste tilfælde sås symptomerne over hele træet, i mildere tilfælde i begrænsede afsnit af kronen, snart i lavere dele, snart i højere dele. De mest medtagne træer stod allerede i midten af juni med tynde kroner og de nye knopper i brud for at få erstattet den gamle, døende bladmasse. I slutningen af juli kunne også den nye bladgeneration vise brune indrullede bladrande.

Metodik

Da det var vor opfattelse, bl.a. støttet på kendskab til tilsvarende symptomer på træer fra havvandsoversvømmede områder (RICHARDSON 1955), at de ret omfattende skader på lindene skyldtes en saltskade som følge af udstrøning af salt på kørebanerne, syntes det rimeligt ved undersøgelser af jordprøver og bladprøver at søge denne opfattelse bekræftet.

Ved 5 af de mest syge træer gravedes ca. 1 m fra stammen og $\frac{1}{2}$ m fra kantstenen et jordbundshul (prøverne A-E). Fra siden af hvert hul udtoges med 15 cm's afstand en jordprøve, således at prøven mærket 0 udtoges i jordoverfladen, prøven 1 i 15 cm's dybde, prøven 2 i 30 cm's dybde o.s.v. Dybeste prøver udtoges i 60 og 75 cm's dybde. Som kontrol på prøverne A-E udtoges tilsvarende prøver dels ved et sundt træ andetsteds i Alleen, dels ved en sund gammel lind (*Tilia vulgaris*) i en nærliggende park, henholdsvis prøverne F og G. Endelig blev der fra de syge træer ved jordbundshullerne B, D og E taget bladprøver, og som kontrol på disse blev der taget bladprøver fra det sunde træ ved jordbundshul G samt fra en sund lindehæk (*Tilia vulgaris*) i Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles have (H). Såvel jordprøverne som bladprøverne udtoges den 21.6.1966. I jordprøverne bestemtes ledningstal og chloridtal (tabel 1) og i bladprøverne chloridindholdet (tabel 2).

**12 - 15.000 m³ træ
EFTERLYSES**

Signalement:

Særlig ask, bøg og eg.

Oplysninger

om ethvert parti - uanset
beliggenhed - der købes
til gældende dagspris....
bedes givet til

A/s KOLDS SAVVÆRK

Kerteminde
Telf. (09) 32 15 15

Køber af træ siden 1888

LANDCREDITKASSEN

Stiftet 1888

byder faste lån i land-, skov- og havebrug/samt grundforbedringslån på øerne.

LÅN I 10 - 30 - 60 ÅR
RENTEFOD 3¹/₂ - 7 %

Alle oplysninger ved direkte henvendelse eller til den lokale repræsentant.

CREDITKASSEN

FOR LANDEJENDOMME I ØSTIFTERNE
ANKER HEEGÅRDSGADE 4. KØBENHAVN V.
TELEFON (01) 15 98 35

Faste lån -
- faste ydelser ...

Rigtig prioritering
er grundlaget ...

Køber kontant

Bøgekævler,
Finér- og Plankekævler I og II
Egekævler og
Askekævler
samt alle øvrige Løvtræsarter

JØRGEN JØRGENSEN A/S

Augustenborggade 11 . Aarhus . (061) 4 66 66

SKOVPLANTER — alle Arter —

— alle Arter —

HAVEPLANTER

★ Vi sender Dem gerne Prislister og Tilbud

HULKÆRHS PLANTESKOLE

TELEFON: ANS 25 OG 38

RØDKÆRSBRO STATION

Alle kulturer er underkastet danske Planteskoleers Sundhedskontrol og Herkomstkontrollen.

**Eg, Lærk og
Douglas**

købes til specialbrug

KARSHOLTE SAVVÆRK

v/H. Barner Jespersen . Dianalund

tlf. Dianalund 77

Reserveret

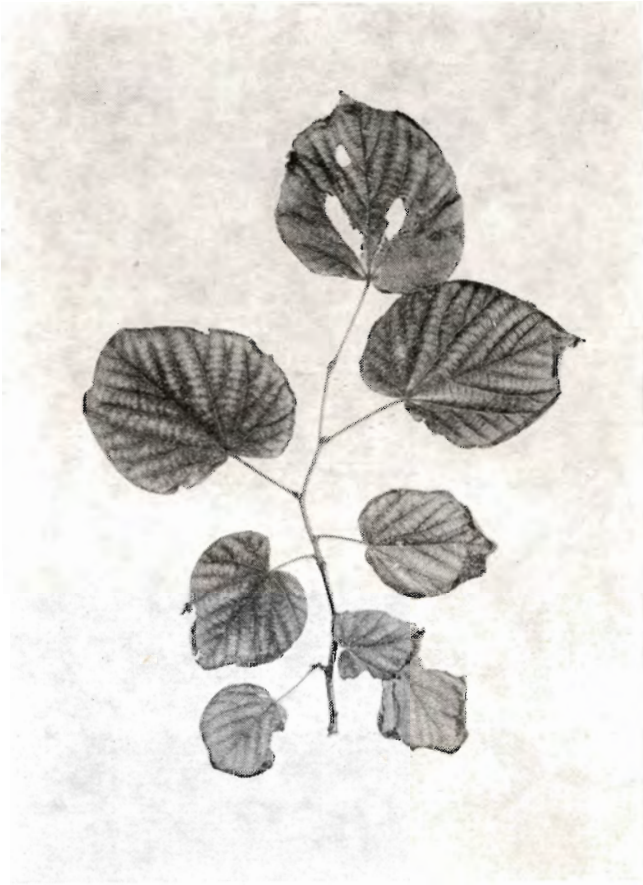

Fig. 1. Skud af lind (*Tilia vulgaris*). Bladene skadet efter udstro-
ning af salt på kørebanen. Bemærk de brune indrullede bladrande
og de lyse partier mellem bladnerverne. Fot. 21. 6. 1966. J. K.

Analyseresultater

Om ledningstallet, der giver udtryk for en jords indhold af opløselige salte, men ikke oplyser af hvilket art disse er, skal der fra »Arbejdsmetoder III«, der omhandler fælles arbejdsmetoder for udførelse af jordbundsanalyser, citeres følgende: »Ledningstal højere end 2 betyder som regel, at

Fig. 2. Skud af lind (*Tilia vulgaris*). Bladene skadet efter udstøring af salt på kørebanen. Bladene stærkt brunvisne fra randen. Kun grønne farver om bladnervernes basale dele. Chloridanalyserne (tabel 2) er udført på bladmateriale af denne karakter. Fot. 21. 6. 1966 J.K.

saltmængden i jorden ligger over den kritiske grænse for mange kulturer«. I tabel 1 ses, at høje ledningstal ved de syge træer følger høje chloridtal og altså skyldes chloridionen. Og om chloridtallet, der angiver en jords indhold af

P. BORK INDUSTRI A/s

OREHOVED

Kævler *i alle træsorter købes*

Thorvald Pedersen, Odense ^A/s TELEFON 123288

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI ^A/s
ODENSE TELEFON (09) 122222

forlænger træets
levetid med
mere end det dob-
belte - og understreger linier-
nes skønhed! - NU også i sort!

tripol
træimprægnering

HJØLLUND ST. - TLF. (0681) HJØLLUND 5

Reserveret

vandopløseligt chlorid med en enhed, der er lig med 1 mg Cl pr. 100 g jord, skal der citeres fra »Arbejdsmetoder III«: »Chloridtallet i almindelig agerjord er oftest mindre end 1.« »Jord, som nylig har været oversvømmet med havvand, har chloridtal omkring 100.«

Det fremgår af tabel 1, at chloridtallene ved de syge træer alle ligger højt i forhold til chloridtallene ved de sunde træer, nogle endda særdeles højt, således A_4 (80,2), A_3 (73,2) og D_0 (66,4) der nærmer sig niveauet for nylig havvandsoversvømmet jord. Forskellene i chloridtallene og i fordelingen af chloridet fra det ene jordbundshul til det andet må tænkes forårsaget af forskelle i de over stedet placerede saltmængder, samt i jordens varierende gennemtrængelighed for vand. Om og i hvilken grad der finder en ophobning sted af salt i profilerne fra år til år, kan ikke afgøres ud fra det foreliggende, idet jordprøverne desværre ikke blev taget i tilstrækkelig dybde. I kontrolprofilerne F og G ligger chloridtallet lavt og støt.

Bladanalyserne (tabel 2) viser højt og ensartet chloridindhold i syge blade og lavt chloridindhold i sunde blade. De syge blade, der analyseredes, så ud som bladene i fig. 2. Som supplerende til bladanalyserne kan nævnes, at TRAAEN (1959) i Norge ved nogle undersøgelser over skader på rødgran langs veje, hvor støvet var dæmpet med CaCl_2 fandt en brunfarvning af nåle, hvor disse havde et chloridindhold på over 0,49 % beregnet på tørvægten, mens sunde nåle havde et chloridindhold på 0,07 %.

Skadevirkningen

Spørgsmålet om, hvordan en høj saltkoncentration i jorden virker skadelig på plantevæksten, er ikke fuldt oplyst, men flere forhold kan utvivlsomt være samvirkende. Skadevirkning kan udgå fra a) et forhøjet osmotisk tryk i rodzonen med en besværet vandoptagelse som resultat, b) en ugunstig forskydning i forholdet mellem de for rødderne tilgængelige næringsstoffer og c) en forøget optagelse af

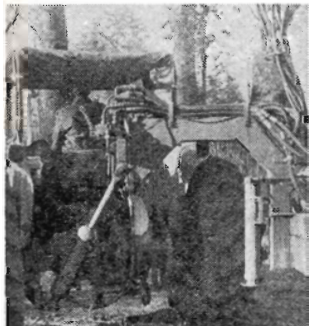
saltet der er i overskud, med en forstyrrelse af livsvirksomheden som følge, evt. ved en specifik giftvirkning af en ion.

Særlig interesserede kan læse en oversigt om disse problemer af HAYWARD & BERNSTEIN (1958), der desuden giver 221 litteraturhenvisninger.

Tabel 1. Ledningstal og chloridtal i jordprøver. Prøverne A-E udtaget ved syge træer. F og G ved sunde træer.*

Prøve	Udtaget i dybde, cm	Ledningstal	Chloridtal 10 ppm Cl ⁻
A,A ₀	0	1,3	11,2
A ₁	15	1,1	12,8
A ₂	30	2,2	41,8
A ₃	45	3,0	73,2
A ₄	60	3,3	80,2
B,B ₀	0	1,7	17,4
B ₁	15	0,9	10,2
B ₂	30	0,9	5,8
B ₃	45	1,1	9,0
B ₄	60	0,8	8,2
C,C ₀	0	1,3	8,2
C ₁	15	1,3	18,0
C ₂	30	1,3	16,4
C ₃	45	1,2	14,0
C ₄	60	0,9	14,6
D,D ₀	0	3,2	66,4
D ₁	15	1,7	21,4
D ₂	30	1,4	8,8
D ₃	45	1,6	25,6
D ₄	60	1,1	13,4
E,E ₀	0	2,4	18,6
E ₁	15	1,4	17,0
E ₂	30	0,9	9,2
E ₃	45	1,0	12,2
E ₄	60	0,8	12,4
E ₅	75	0,6	6,6
F,F ₀	0	0,5	2,7
F ₁	15	0,5	2,0
F ₂	30	0,5	2,4
F ₃	45	0,5	2,6
F ₄	60	0,6	2,8
G,G ₀	0	2,0	2,6
G ₁	15	1,3	3,0
G ₂	30	1,3	2,6
G ₃	45	0,6	2,4
G ₄	60	0,7	2,2

DER ER EN
HIAB
KRAN
TIL ETHVERT FORMÅL

Hydraulisk stabilisator, der eliminerer brug af konventionelle støtteben.

HIAB ELEFANT med hydraulisk specialudstyr til skovdrift. Transporttoget er konstrueret i nært samarbejde med Gjorslev gods. Påhængsvognen er udstyret med hydraulisk træk på hjulene, hvilket bevirker, at køretøjet er særdeles velegnet til kørsel i dårligt terræn. Skovrider Børge Petersen udtaler sin uforbeholdne tilfredshed med rentabilitet og driftssikkerhed.

HIAB FORS
SERVICE A/S
HIAB FORS

ELLEKÆR 5 HERLEV. TLF. 94 97 74

HIAB LØFTER ALT-OVERALT

-der er bedre økonomi i

BEDFORD

GM

General Motors

Alle, der er beskæftiget indenfor skovbrug, ved, hvad moderne, rationel drift er værd. Det betaler sig at være udrustet med køretøjer, der kan klare enhver forhindring - komme frem med den tungeste last! - Tid er penge, og der er penge tjent ved at vælge de robuste, driftssikre Bedford lastvogne...

f. eks. den viste Bedford KHTC 14 med 2 gears bagaksel - 6 cyl. 131 HK dieselmotor - 120" akselafstand - 5 trins synkroniseret gearkasse - opbygget som langtømmervogn - lasteevne ca. 14000 kg.

BT 10

Bedford: Danmarks mest solgte lastvogn i de sidste 17 år!

Tabel 2. Analyser for chlorid i bladprøver.**

Prøve	Vand i %	Chlorid i % af grønvægt	Chlorid i % af tørstof
Syge blade, B	54,3	0,76	1,67
» » , D	55,2	0,75	1,67
» » , E	53,2	0,77	1,65
Sunde blade, G	63,7	0,10	0,27
» » , H	63,0	0,14	0,39

* Analyserne udført af Alm. Dansk Gartnerforening

** Analyserne udført af Steins analytisk-kemiske Laboratorium.

Litteratur

Anonym: Arbejdsmetoder. III. Fælles arbejdsmetoder for jordbundsanalyser. 54 s. København 1963.

FERDINANDSEN, C. & N. F. BUCHWALD: Fysiogene Plantesygdomme. II. København 1936.

HANSEN, W. F.: Sultforgiftede træer. – Gartner Tidende 79: 349-351, 1963.

HAYWARD, H. E. & L. BERNSTEIN: Plant-growth relationships on salt-affected soils. – The Botanical Review 24: 584-635, 1958.

RICHARDSON, S. D.: Effects of sea-water flooding on tree growth in the Netherlands. – Quaterly Journal of Forestry 49: 22-30, 1955.

TRAAEN, A. E.: Undersøkelser over skade av kalsiumklorid på gran langs vei. – Medd. Det norske Skogforsøksv. 15: 332-374, 1957-1959.

Summary

For a rather long time, salt (NaCl) has been used to combat the dangers of ice and snow on the roads in Copenhagen. In the winter 1965/66 a total of 2,1 kg NaCl was applied per m² road. Roadside trees (*Tilia vulgaris*) showed severe symptoms of leaf scorch in the spring and summer. Soil analyses taken in the middle of June in the proximity of trees showing severe symptoms indicated a chloride content up to 80 mg Cl per 100 g soil. Chloride analyses, carried out in the middle of June on leaves with severe leaf scorch, showed 1,67 % Cl based on the dry weight (healthy leaves 0,27 % Cl).

RESPEKTABLE RUINER

BØG uden TÅRER

Af forstander E. OKSBJERG

Maskinerne må hænge i, hvis de ret skal betale sig.

Ligesom det er muligt at sysselsætte mange personer i en virksomhed, hvis man tænker sig alvorligt om, således kan man altid finde en opgave for maskinen. De sidste timer af en maskines årlige udnyttelse er billige.

Med maskinerne, det være sig ordinære eller billigere timer, er det endelig slut med gammel slendrian i krogene, der er blevet mere orden i vort skovbrug og overhovedet er de fleste arbejdsoperationer blevet billigere – nogle så billige, at det er svært at lade være med at udføre dem.

Også bøgens kulturarbejde har nydt godt af billiggørelsen, og det er med tungt sind at visse egne må forberede sig til afskeden med den velindøvede procedure: Kulturarealets rensning for kvas (50 % af tidligere udgift) tre træks fuld-bearbejdning med spadeharve + grubning (kunne slet ikke udføres så grundigt tidligere og er langt billigere end hullegravning, bedre end bearbejdning med skovplove og mølleharver).

Plantningen af bøg og ammetræer er billig at udføre i grubberrenderne, så man fristes til at tage det let med antallet. Endelig når rensningerne i vore dage på den bekvemme bund en hidtil uovertruffen perfektion, både i effektivitet og prisbillighed. Museskader kan næsten udelukkes, om man også hakker græsset væk mellem planterne i selve rækken!!

Alt er nu respektabelt, undtagen forrentningen. Den dør bort midt i frodigheden.

Det hele billede af bøgekulturen bliver lækkert, skader af nattefrost er beskedne med den rene, sorte jord mellem rækkerne, ammetræer kan synes overflødige, eftersom de først begynder at virke som skærm efter at bøgen behøver dem mest, men vi er vænnet til dem, de giver et solidt præg og forbedrer vel også bøgens formdannelse. Kulturen er frodig og må de fleste steder hegnes solidt. Også hegningen kan billiggøres med motorer og maskiner.

Bøgen får en sortie med manér.

Velsmurte og billiggjorte præstationer kan ikke gentages ofte nok – det er en sand svir.

Det er almindeligt, at maskinbehandling reducerer kvasamlingsudgifter fra kr. 1000-1200 til 5-600, alt efter art og øvrige forhold. Selv med denne reelle spareattitude, er udgiften dog stadig for stor, så sandt som alle udgifter er for store, om de kan undgås. Og det kan denne. Kvas forsvinder som bekendt af sig selv, og efterlader, navnlig om man hjælper med lidt frø, efterhånden skrub af pil, birk, røn eller el, egnet til bøgeindplantning. Vil man i en forrådnelsesperiode af 3-7 år, alt efter kvasets art, rede hyggeligt op for den kommende bøg, så er recepten gammel, men stadig levende: plantning af en forkulturtræart, som vokser godt på egnen, som ikke gnaves for meget af mus og som tåler græs og frost – oftest en lærke- eller elleart, med 1-2000 2/0 planter pr. ha. Store rodstukne frøbedsplanter har et rodsystem så passende lille, at det let kan puttes ned mellem kvas og plantes med jernspade, smal dræns spade eller plantebor. Ællen må ofte foretrækkes frem for arter som skal hegnes.

Recepten er gammel og prøvet, men dog ikke meget brugt i vor tid, derimod ser man endnu pæne tætte forkulturer, plantet 1/1 planter 1.3×1.3 m, efter omhyggelig kvasrydning.

Men forkulturer for bøg er overhovedet ikke så anerkendte: jo dårligere bøgens overskud pr. ha er blevet, jo mere

bekymret er man over at undvære produktionen i nogle år. Denne bekymring råder også, hvor den anvendte kombination af kulturmetoder og ungskovspleje bringer et negativt udbytte af bøgedrift, hvor altså den naive betragtning kunne formode, at skovbrugeren ville være taknemmelig for i nogle år at være fri for tabvoldende produktion. Også her foretrækker man det perfekte arrangement og principielt ammetræer fremfor forkulturer: man vil hurtigst muligt igang, længes efter den frodige vækst, om den så økonomisk set er en byrde. En rørende længsel.

Det er svært at kaste vrang på produktionsmuligheder, kravet om størst mulig ydelse ligger alle jordbrugere i blodet. *Instinktet blomstrer*, hvor man sætter hele den moderne, tyrkiske musik ind på at lave bøg på smalle, urelle arealer, i rand og udkanter, hvor bøgen hører hjemme, men aldrig kan blive af kvalitet, på kuperet terrain eller dårlige boniteter, hvor netop alt indbyder til ekstensivt arbejde eller helt at lade være. Instinktet fejrer triumfer, hvor man efter afdrift rydder en tæt opvækst af røn og birk for at komme igang med maskinernes billige kvasrydning, jordbearbejdning og renseri. Produktionsglæden blev knæsat for et par hundrede år siden, da fysiokraterne proklamerede, at en nations velstand bør måles med vareproduktion, og at det derfor var en patriotisk pligt at nå den maksimale produktion. Propagandaen, som blev støttet af oplysnings-tidens prælater med krav om vindskibelig ædruelighed – ja, endog af romantikens digtere og kunstnere – glemte at anføre, at maksimalt produkt ikke kan nås i alle virksomheder på en gang, idet nationens maksimale produkt kun nås om produktionsmidlerne anvendes der, hvor de har størst effekt – at arbejdskraften eksempelvis ikke bør anvendes til at grave en 300 m lang, dyb grøft for at afvande en skovlavning på 800 m². Begejstringen havde, som så ofte, glemt at læse på lektien, og man fyldte landet, ikke mindst skovene med entusiastiske projekter, som gav orden i stedet for produktivitet, og således stadig taler til det bedste i os. Vi er næsten patriotiske, når vi maser på med at fravriste jorden den sidste kubikmeter, også hvor udgiften er større end indtægten.

Skovbruget lever endnu i en fysiokratisk indstilling, i langt højere grad end landbruget, som dog gang på gang,

skønt det er bedre politisk beskyttet end skovbruget, har nedlagt betydelige virksomhedsgrene og ukurante småkroge for at redde bruget nærmere et forrentningskrav.

Resumerende om kvassamling før bøgekultur: Den træder i stedet for kvasforrådnelse under forkultur i 5-7 år, den betyder alt andet lige at bøgeproduktionen indvinder 6-8 år, som koster ca. 600 kr. + 2-3 års rensninger, der undgås ved forkulturer. Regnskabet balancerer sandsynligvis nogenlunde ved de bedste bøgeboniteter, men på disse jorder vil der ofte være meget græs, som egentlig også indicerer forkultur. En virkelig afvejning af kvassamling + rensning contra kvasforrådnelse + forkultur kan kun gives ved sammenlignende forsøg på en række lokaliteter, forsøg som også omfatter plantestørrelser og -antal samt ungskovspleje og formdannelse.

Om der for en given lokalitet findes træarter egnet til forkultur, må forudsætningen for at anvende denne metode være, at den er lige så muresikker, som den maskinelle kvas- og ukrudtsrensning. Dette vil vist ofte være tilfældet.

Dernæst er det spørgsmålet, om man med forkultur kan anvende færre bøgeplanter end med de intensive bearbejdnings-

Det er sandsynligt. Man har i adskillige år drøftet formdannelse hos bøg som funktion af plantetal. I mangel af forsøg har enhver stadig ladet sig lede af sin inderste sympati, men man har ikke meget at ha' den i.

Dog noget! På dette område, som i mange andre grundlæggende kulturspørgsmål har briterne hjulpet os. Om nu de engelske forsøgsresultater kan overføres til vore forhold, må vi forvente, at bøgekulturer »under åben himmel« med 5-7000 2/1 planter pr. ha på gode vækstlokaliteter uden megen nattefrost oftest giver et dårligt, ja til tider kassabelt resultat, medens lignende eller mindre antal under forkultur giver et tilstrækkeligt stort antal smukt formede individer. I Nordsjælland og andre egne er det jo ikke ualmind-

deligt, at kulturer med 35.000 bøger pr. ha + ammetræer synes kassable.

Af betydning for valg af planteantal og -størrelse er også hensynet til indhegning; hegnsudgiften er af samme størrelse som kvassamlingsudgiften og vejer, som den, særligt tungt på mindre, urelle kulturarealer. Tør man vælge et ekstremt lille antal store planter, kan man mange steder undgå hegn.

Anvendelse af store planter, højstere fra planteskoler eller opgravede skovplanter, er ikke altid faldet heldigt ud. Sandsynligvis vil resultatet blive bedre, om man plantede de store planter under forkultur.

Til optagelse af store, vildtfri bølgeplanter i rækkekultur er en maskinel indsats en betydelig billiggørelse. Hver fjerde række, som på forårstidspunktet bør være ca. 50-80 cm høje, befries for sine ammetræer og der køres med en skarp grubber, efter traktor med bugskjold, langs rækkens ene side i en afstand af ca. 10 cm. Yderligere rodbeskæring – men naturligvis mere overfladisk – vinkelret på grubbersnittet, kan udføres med et hug af en bredægget økse eller en lignende hakke (maskinel slibning kan være feltmæssigt ordnet) på hver side af de smukkeste planter. Rødderne på rækkens anden side skal være intakte sommeren over og skæres med grubberen i august-september i en afstand fra rækken af 15 cm. Eventuelt køres samtidig med samme afstand, 15 cm, langs den side, som blev rodsåret i april.

En så stor rodbeskæring i april vil mindske rækkens topskudvækst og særligt mindske sommerskuddet. Rækkens højde i august-september vil da stadig være så beskeden, at traktorens bugskjold let kan bøje planterne uden at bryde dem.

Planterne kan nu let tages op – oftest uden traktorhjælp – i oktober måned og indplantes i forkulturen ofte under, eller nær, stående småtræer.

Sammenligningen mellem den moderne, intensive bølgekultur, komponeret af lutter billiggjorte elementer (I), og den i det foranstående foreslåede (II) som dog ikke er uden

aner i europæisk skovdyrkning, skulle da tage sig således ud:

I Traktorrydning af kulturarealets kvas, forår 1967. Fuldbearbejdning af arealet med spadeharve, 2-3 træk. Markering af planterækker med grubber. Plantning forår 1967 af 12 000 2/0 bøg og af 1500-2000 ammer. Indhegning. Rensning i 2 år 2 gange årligt, een gang tredje år, måske endnu engang i sommeren 1970, i fjerde vækstsæson.

II Forkulturen plantes forår 1967 i kvaset, 1500 stk., af en art, som ikke bides af mus eller vildt eller fejles væsentligt.

Rodskæring med traktor og skarp grubbetand april og september 1972 i kultur I eller en anden kultur af 70 cm højde.

Plantning oktober 1972 af 1500 ca. 1 m høje bøgeplanter i musefri forkultur uden hegn.

Om metode I ved vi, at den er god, men dyr på trods af billiggørelsen. Om metode II gælder det, at det er let at sige tulipanrose, men at det er svært at fremstille denne artshybrid, som forener rosens skønhed med tulipanens tilpasning til økonomiens ubarmhjertige kulde.

Så længe man ikke rigtig ved, hvordan en plantning efter metode II (man tør vist ikke kalde den en kultur?) udvikler sig, vil det være for tidligt at diskutere udrensningsudgifterne for alternativerne I og II.

Derimod kunne man nok med fordel nu i almindelighed diskutere bøgens udrensningsøkonomi, netop som en række kemiske præparater, f.eks. Herbatox, Hormoslyr eller Tormona, 5 % i dieselolie, har vist sig effektive, d.v.s. kan dræbe unge bøge blot ved en hurtig påsmøring eller påsprøjtning på barken.

Og man kan nu bedømme resultaterne af de første skabelonagtige behandlinger af selvsåninger, som for ca. 15 år

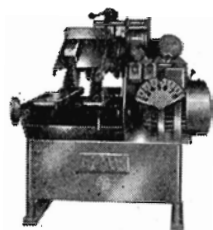
siden begyndte, vistnok først i Skåne. Gennem store arealer af selvsåning kørtes gader med buskryddere, gaderne kan være 75-125 cm brede, kulisserne mellem dem 25-75 cm bred. Foryngelser under 2 m højde kunne behandles af een mand, hvilket da kostede 75 svenske kroner. I vore dage ville man nok anvende en traktordreven klipper, f.eks. »Texas«, eller kemiske præparater i traktorbåren sprøjte, til disse yngre bøgeforyngelser. Selvsåninger over 2 m højde er lidt dyrere at behandle med buskrydder, eftersom de gennemskårne træer skal trækkes ned, og udgiften stiger til godt 100 sv. kr. pr. ha, idet man avancerer lidt hurtigere i den ældre foryngelse.

For gaderydning i bøgeselvsåning gælder iøvrigt, at småstødene i de bredere gader vil skyde op, om ikke de hurtigt beskygges. En gadebredde på en meter holdes kun fri for nyopskydende planter, om foryngelsens højde i løbet af en sæson passerer 1 meter – eller om behandlingen i lidt lavere foryngelser foretages i juli-august.

Efter gaderydning kan en »kvalitetsudrensning« foretages langt bekvemmere end i en massiv foryngelse, mest komfortabelt er det at vente to, tre år, indtil gadernes småstød er rådne. Om det nødvendige antal senere udrensninger se følgende, som gælder både selvsåninger og rækkekul-turer.

Det er på forhånd klart, at devisen »lidt men tit« giver den unge bøg den bedst mulige udvikling m.h.t. form og oprensning, om man da har sørget for at hugge krukker og iøvrigt sørget for en vis jævnhed. Der er blot ingen, som ved, hvor meget ringere den kommende kævlekkvalitet bliver, om man erstatter de 6-8 udrensninger, som stadig ofte foretages, med to behandlinger. Dette har man prøvet både i Skåne og her på Sjælland, men resultatet lader sig først bedømme om 7-8 år når rødkævlerne er dannet. Nærmere om disse forsøg fremkommer i en svensk artikel om emnet.

Derimod er det meget let at fastslå, hvad der spares ved at gøre indgrebene færre. Det var ikke ualmindeligt tidli-

Kantværk

Slibeautomater

Opklodssave

Kantværker

Kløvsave

Hydraulisk splitsav

Spånsugeanlæg

Flislugger

Fremtræk

Pendulafkorter

Rundsavaksler

Masseartikler

Dobbeltafkortersave

Transportruller

Transportanlæg

Rulleborde

Barkskræller

SAVVÆRKSMASKINER

BÜLOW MØLLER Maskinfabrik, Roskilde

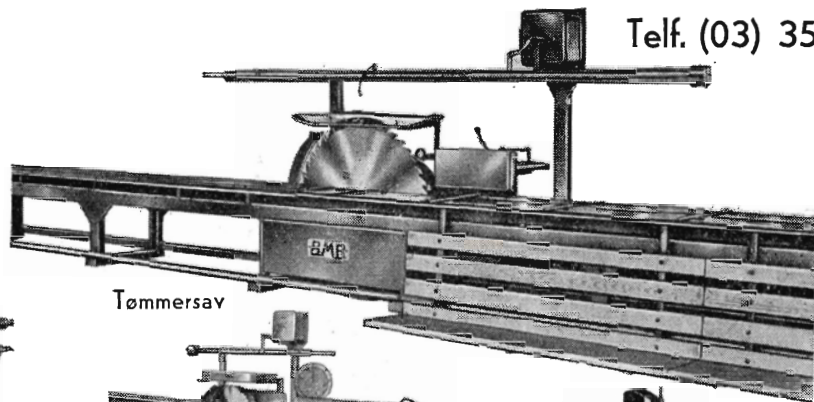
Telf. (03) 351898

Barkskræller

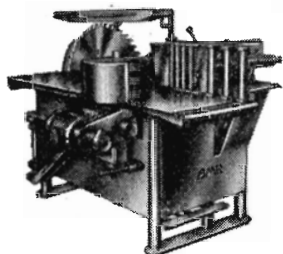
Lan m. skala

Kraner

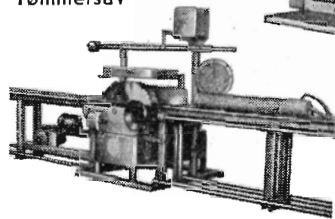
Taljer

Tømmersav

Valsekløvsav

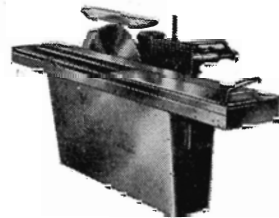
2-kinget tømmersav

Afkortersav

Spånsuger

Split-opklodssav m. rullebord

VRETEN PLANEX

Dette er VRETEN Vejslæde, Type THA 3-Skærs, for Vedligeholdelse af Skovveje (med det Vejmateriale der samler sig ude ved Rabatten) til hurtige og tunge Transporter. Svensk Kvalitet.

Der er flere Typer VRETEN Vejslæder. Katalog og Prislister fremsendes på forlangende.

IMPORTØR:

VORDINGBORG MASKINFORRETNING

ALEX PEDERSEN A/S

TELEFON 1801 - 1802 - 1803

Leveres også gerne gennem Deres sædvanlige Forhandler.

FARSTRUP SAVVÆRK & STOLEFABRIK A/S

Grundl. 1910

FARSTRUP ST

Telefon Veflinge 28-48-128

Er køber til kævler i eg og bøg

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing Telf. 53

*Vi anbefaler os med alle Arter
Skovplanter i gode Provenienser*

Skovplantekulturerne staar under
Herkomstkontrollen med Skovfrø
og -planter.

Telf. 150652

H. C. Andersens Boulevard 18
København V

Nielsen & Lydiches Bogtrykkeri

gere at rense ud 6-8 gange med et par års mellemrum og det forekommer stadig, at der renses ud 6 gange både i selvsåninger og rækkeplanter. Kan man mindske til 2 indgreb, har man nedsat udgiften fra 2000 til 800 kr. med dagens priser, idet man regner det stærkere indgreb lidt dyrere end det moderate, og i det hele taget anvender tal, som er forsigtigt ansat i forhold til indsamlede oplysninger ved hjælp af dokumentationer bl.a. fra Østjylland ved professor H. A. HENRIKSEN og skovtaksator K. F. ANDERSEN i førstnævntes forelæsningsreferat.

Man ved, at der kan tjenes mindst 1200 kr., flere steder det dobbelte, pr. ha ved at være brutal, ved i stedet for 6 gange at bortrense 20 % af stammegrundfladen, to gange at hugge halvdelen. Kævelekvalitetens forringelse er ikke kendt, thi alt for få gør eksperimentet. Selvom forringelsen var langt mindre end den renteakkumulerede besparelse, ville de fleste mænd af ære føle at man havde forrådt skovens inderste, dyreste ide, som åbenbart er den fysiokratiske.

Giftmordet på unge bøge kan i vore dage etableres så elegant, at kemisk udrensning sikkert vil vinde stor udbredelse, om ikke den giver for dybe sår i skovbrugets inderste etik. Metoden kan være en støtte til en meget stærk udrensning, idet de døende og døde træer længe står og skygger for det fristillede individ. En partiel udrensning, hvor man kun giftsmurte en krans af træer rundt om udvalgte, der stod med ca. 7 m mellemrum – en punktrensning – kunne udføres på en ha i løbet af 4-6 timer.

Det er morsomt at rense ud på den måde – den ret hurtige bevægelse med børste i hånd ind gennem arealet giver et godt overblik, indtrykkene akkumuleres, mens man hurtigt iler fremad for at finde en endnu kønnere bøg at rense omkring. Der må være farve i dieselolien, så man let kan

se, hvor man har været – man føler snart, at man får udrettet noget.

Dette væsentlige arbejde er alt for spændende til altid at skulle overlades til andre, fra skovrider til skovfoged, og videre til aspiranter og arbejdere. Det har altid været morsomt at rense ud, også motionsrigt, nu er det blevet en komfortabel sport, der sikkert bliver forbeholdt de professionelle, som dog alligevel ikke kan fylde ugen med alle disse mange afgørelser på højt plan, som i vore dage plager de administrative led med kvalificerede opgaver. Med andre ord vil vi fremtidigt kontere udrensningsudgifter under generalomkostninger, en af personalets kære pligter, rangerende med deltagelse i ekskursioner og i jagt.

Og dermed har man råd til at undgå disse stærke indgreb, som desværre smuttede med ind i teksten ovenfor.

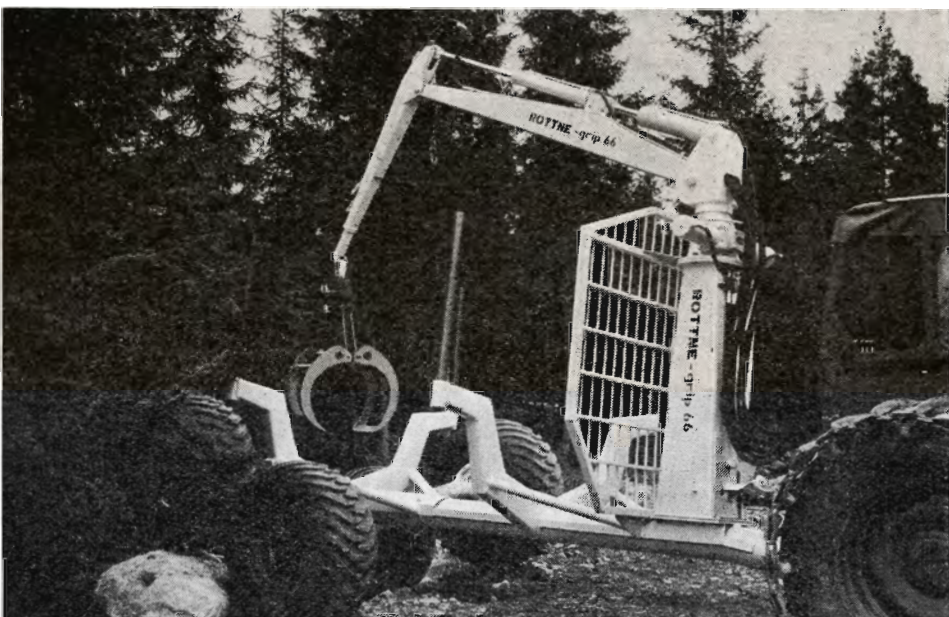
Den mindst tabvoldende bøgedyrkning vil formentlig være selvforyngelse, nu da vi behersker udrensningstekniken, men selvsåning kan ikke udføres overalt, og eksempelvis slet ikke så almindeligt i Nordsjælland, som lystskovbehovet kunne lade ønske. Det er dog ikke alene til den ringere grusbund, at ovenstående lidt sure reaktionære tanker om maskinernes velsignelsesrige virke adresseres.

Men iøvrigt vil man sikkert snart fjerne sig fra drøftelsen om bøgedyrkningens forhold og mere bredt tale om løvskovsdyrkningens muligheder.

Det er, som særligt af godsejer FL. JUNCKER iagttaget, sandsynligt at den almindelige jordbundsudvikling vil lancere en løvskovsblanding, som indfinder sig i hårdt huggede bevoksninger. Udrensningsudgiften har hidtil dæmpet sympatien for en sådan udvikling. Med kemisk udrensning vil denne indvending tabe i betydning.

ROTTNE

SKOVBRUGSREDSKABER

ROTTNE 12 tons BOGGIE

- *Skovbrugsvogne fra 3-12 tons nyttelast.*
- *Kraner med spil og hydrauliske sving for montering på traktor eller skovbrugsvogn.*
- *Traktorsko for alle dækstørrelser.*

ROSENBERG & WIBOLTT I/s

INGENIØR- OG HANDELSFIRMA „KRISTINEHØJ” BIRKERØD TELEFON (01) 81 47 00

SIDEN 1896

HJORTSØS PLANTESKOLE

SVEBØLLE

Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ-, og hækplanter

Forlang prisliste

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter.

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med Skovfrø og -planter«

Alle Slags Skovplanter tilbydes i prima Varer

Forlang Prisliste

Indehaver: **Ole van Tol**

Telefon: Verninge 288 (09)75

Hellestrup Planteskole

(Ejer: Gosch Tændstikfabriker A/S)

SORØ - TELF. (03 608) FULBY 133

Specialplanteskole for Hybridasp

Salg af planter Køb at asp i kævler &
snitgavn

Vi er Købere til

Asketræ

i Kævler samt Snitgavn, ret og rundt,
frit for Knaster og Overgrøninger,
ikke under 16 cm. Top og i Læng-
der 800 - 900 - 1200 og 1400 m/m
Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhastrup«

HVALSØ — Telf. Hvalsø 33

Alle arter
skovplanter
i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og
planter.

Geisler-Nielsen PLANTESKOLE

LØSNING . TELF. 101

**Kævler og snitgavn
bøg, ask og eg**

købes af

1/3 ØRESØ FABRIK

Svebølle . Telefon Viskinge 50

Hvor en løvtræblanding indfinder sig eller let introduceres vil kvasrydningsmanien formentlig forsvinde. En opvækst af musesarte arter i kvas uden sikring kan dog give så store skader, at prisværdige tilløb til ekstensivering lades i stikken.

DIAMETER OG UDHUGNING

Af skovrider F. MØRK-HANSEN

I forbindelse med planlægning blev der i 1963 foretaget vedmasseopmåling her på Ravnholt & Lykkesholm skovdistrikt. Arbejdet blev udført af Dansk Skovforening, som skaffede os mange værdifulde oplysninger om skovdriften ved sammenligning af resultatet af denne opmåling med tidligere træmålinger her og med C. M. Møllers bonitetsvise tilvækstoversigter. Jeg skal især omtale diameterudviklingen.

Først skal jeg oplyse, at alle de almindelige træarter gennem de sidste ca. 80 år har været behandlet med det, man kalder »den henholdende bestandspleje«, altså svage, hyp-pige udhugninger i de unge bevoksninger, indtil den ønskede oprensning er nået, og derefter så kraftig hugst, at oprensningen afbrydes. Fra starten koncentrerer man sig om at hjælpe de lovende træer, og et dårligt træ hugges kun, hvis man derved kan gavne et, som er bedre, og som har en passende placering i forhold til de øvrige hovedtræer. Undertrykte træer overholdes af hensyn til jordbunden.

For *bøgens* vedkommende er resultatet blevet, at de unge bevoksninger — op til ca. 40 år — fremtræder meget tætte. Ikke desto mindre følger diameteren i de yngre bevoksninger den til boniteten svarende diameterkurve, indtil den fra ca. 60-80 år ligger ca. 2 cm over boniteten. For de ældre bevoksninger over 90 år ligger diameteren i nogle tilfælde 2 cm under den til boniteten svarende diameter. Det skyldes antagelig, at en del af disse bevoksninger står på jord, som ikke passer bøgen. Bøg, frembragt under gran er her som på andre distrikter med svær jord — i flere tilfælde blevet af dårlig kvalitet. Det skyldes nok den stærke kvælstoffrigørelse, når granbevoksningens affaldslag omsættes. Jeg mener ikke, man kan give udhugningen skylden, for man kan jo ikke »lave en silkepose af et svineøre«. For mig er det påfaldende, at de be-

Hvad er det *særlige* ved

REGLONE

og

GRAMOXONE ?

1. 100 % effektiv til ukrudtsbekæmpelse!
2. Virkningen ophører øjeblikkelig ved jordberøring!

Reglone og Gramoxone holder Deres nyplanter kemisk rene - dræber selv det sejeste ukrudt hurtigt og effektivt - beskadiger ikke brun bark og trærodde - let at anvende - økonomisk i brug - arbejdskraftbesparende - kan anvendes hele året.

Reglone og Gramoxone nedbryder alle de grønne plantedele, der rammer, bekæmper derfor såvel flerårige græsser og ukrudtsarter og holder nyplanter helt ren i bunden. Også det ideelle middel i vækstrækker, bærkulturer og læbælter.

HUSK, midler, der bliver i jorden kan gøre skade.

Brug fortrinsvis Reglone til bredbladede ukrudtsarter, og Gramoxone til græsser.

I. C. I. (DANMARK) A/S

Islands Brygge 41, København S - Telefon (01-27) ASTA 6264

DANSK SKOVFORENING

V. VOLDGADE 86³ . KØBENHAVN V

har følgende bøger til salg

	Kr.
A. HOWARD GRØN: Skovbrugets Regnskabsvæsen	28,00
	(indb. 24,00)
C. M. MØLLER: Vore skovtræarter og deres dyrkning ...	54,00
C. D. F. REVENTLOW: A Treatise on Forestry (udg. af Skovhistorisk Selskab	20,00
Forstlig lommehåndbog	33,00
Ær, 1959 (V. KJØLBY, AXEL S. SABROE, P. MOLTESEN) ..	12,00
J. AARESTRUP-FREDERIKSEN: Brahetrolleborgs historie 1786-1936, Kbh. 1953	10,00
Nordisk Skovbrugslitteratur 1965 (årlige Litt.-ref.)	9,00
Skogsbruket i Norden, 1962	5,00
Indholdsfortegnelse til Dansk Skovf. Tds. I, alfabetisk del. Ved POUL A. HAUBERG	10,00
II. Systematisk del	10,00
Dansk Skovf. Redskabsdemonstration 1962. Ved AAGE MARCUS PEDERSEN	5,00
Dansk Skovf. Redskabsdemonstration 1965. Ved Aa. MARCUS PEDERSEN & IB CLAUSAGER	15,00

DANSK SKOVFORENING'S ØKONOMISK - STATISTISK AFDELING

VESTER VOLDGADE 86³ . KØBENHAVN V . MI 2166

★

- ★ Anlæg og føring af skovregnskaber
- ★ Regnskab- og driftskritiske undersøgelser
- ★ Udarbejdelse af driftsplaner
- ★ Ajourføringssystem for driftsplaner samt
- ★ Servicearbejder:
Medhjælp ved afslutning af årsregnskaber,
føring af driftskontrolbøger,
udhugningsmålinger m.m.

Afdelingen står altid til rådighed med vejledning, udarbejdelse af overslag, udførelse af arbejder efter regning.

voksninger, der er frembragt ved såning af danske racer (Næsbyholm, Gunderslevholm, Vallø) er blevet bedre end de, der er frembragt ved plantning af anerkendte provenienser fra ind- og udlandet. Der kan neppe være tvivl om, at det store plantetal i såningskulturerne er skyld i det bedre resultat.

Eg: Diameteren ligger gennemgående 2 cm under bonitetens. Grundfladen (og vedmassen) ligger for bevoksninger under 60 år 30-10% over boniteten. Ved 65 år svarer den til boniteten, og ved 120 år ligger den ca. 10% over denne.

Ask og andet løvtræ: Diameteren følger i de yngre bevoksninger boniteten, men ligger i de ældre ca. 10% under denne. Vedmassen ligger gennemgående 30-10% over bonitetens.

For både eg og forsk. løvtræ gælder, at både oprensningen og formen er god i de fleste bevoksninger. Når disse træarters diameter ligger lidt under bonitetens diameter, hænger det nok sammen med grundflade og stamtal, således som nedenfor beskrevet under rødgran.

Rødgran: Grundfladen ligger ca. 30% over bonitetens grundflade. Diameteren følger den til boniteten svarende op til 25 år, derefter aftager den, til den ved ca. 60 år ligger 7-8 cm under bonitetens. For at undersøge dette forhold nærmere har jeg sammenlignet de målte vedmassefaktorer fra en 52-årig granbevoksning: Tolvshave afd. 10 med de tilsvarende fra C. M. Møllers tilvækstoversigt, og jeg er derved kommet til følgende resultat:

	Stamtal	Gr. flade m ²	pr. ha		
			Højde m	Diam. cm	Vedmasse m ³
Rødgran: 52 år					
C. M. Møller Bon. 1,5:	400	31,0	23	32,0	380
Tolvshave-10:	776	44,2	23	27,0	540
» største træer:	400	30,8	23	31,4	375

Som det fremgår af opstillingen, indeholder Tolvshave afd. 10 stort set de af tilvækstoversigten foreskrevne træer med tilsvarende diam., grundflade og vedmasse + 160 m³]. Træ

med mindre diam. Nogen væsentlig nedgang i diam. kan altså ikke konstateres, selv om bevoksningens stamtal er omtrent dobbelt så stort, som det skulle være. Jeg mener, at man heraf kan se, at muligheden for at forcere diameter-tilvæksten ved kraftig hugst i ung gran er meget begrænset.

Hvorfor er det forøvrigt altid diameteren, man hænger sig i, når man diskuterer udhugning? Træets kvalitet har jo langt større betydning for prisen, hvad man let kan overbevise sig om ved at studere de vejledende træpriser: Bøgekævler klasse A over 40 cm midtdiam. koster 173 kr. pr. m, medens klasse C over 50 cm kun koster 105 kr. Egekævler klasse A over 30 cm: 160 kr., klasse C over 60 cm: 115 kr. Egekævler klasse A over 60 cm: 380 kr., klasse B over 60 cm: 220 kr., og så har jeg ikke medtaget fincrkævler af eg.

For både bøg, eg og gran er det blevet konstateret, at den samlede produktion i løbet af omdriftsperioden er nogenlunde ens, hvad enten man hugger stærkt eller svagt i de unge bevoksninger, når blot man sørger for, at man ikke kommer under »den kritiske grundflade«, for så går tilvæksten nemlig ned. Hvis man fjerner en stor del af vedmassen i de unge bevoksninger, må hugsten derfor blive mindre senere, når træet har nået en bedre dimension og pris, og det kan ejeren vel ikke være tjent med. Udhugningen skal med andre ord føres således, at man får så meget træ som muligt med op i de salgbare dimensioner.

Hvis en ejer er i pengetrang, kan han udnytte sin skov stærkere, end man normalt burde gøre. Det er det, han har den til; men så er han også kommet i den situation, som man bør ruste sig imod ved at opspare en værdifuld vedmasse. Den tidlige, stærke hugst giver bedre forrentning. Men er det forrentningen, der er det vigtigste? Er det ikke likviditeten, der har den største betydning?

Som argument for den stærke hugst hører man undertiden følgende spørgsmål fremsat: »Hvad vil du helst have: en million, der forrenter sig med 1%, eller 100.000, der forrenter sig med 10%?« Man kunne også spørge på en anden

måde: »Hvad kan det hjælpe, at en mand råder over 100.000, der forrenter sig med 10%, hvis han skal skaffe en million for at kunne bevare sin ejendom?« — Pengene er mest værd den dag, hvor man skal bruge dem.

C. D. F. REVENTXOW tages tit til indtægt for den stærke hugst i unge bevoksninger. I 40-årig bøg regnede Reventlow imidlertid med et stamtal pr. ha på 2.000 (vedmasse 400 m³) før hugst. (Iflg. Dalgas' Tilvækstoversigter for danske Skovtræer). Selv om R. ville revolutionere udhugningen i eg og bøg, så har han dog haft forståelsen af, at træerne skal opdrage hinanden i ungdommen. Nej, det var Reventlows store fortjeneste, at han lærte forstmændene at hugge ud også i de ældre bevoksninger, hvor man efter tysk mønster mest havde nøjedes med at hugge undertrykte træer.

Nu er det ved at blive moderne med rækkehugst især i ung rødgran. Ved 1. udhugning tager man hver 4. række, ved næste udhugning den midterste af de 3 resterende. Det vil sige, at man ved de to hugster fjerner 50% af rækkerne og dermed også 50% af hovedtræerne, som i gran næsten altid findes blandt de stærkestvoksende træer. Det er udenfor al tvivl, at man ved den operation vil nedsætte både bevoksningens produktion og dens middeldiameter. Om de transportmæssige fordele kan opveje produktionstab, er vist et stort spørgsmål, som kræver en nærmere undersøgelse. — Ved de senere års prisforhandlinger har savværkerne været inde på, at granprisen burde fastsættes under hensyntagen til stammernes form, idet den har stor betydning for udbyttet ved opskæringen. Det bør man tænke på, både når man viser ud, og når man vælger planteafstand.

KRONIK

Skovbrugseksamen*Dimitterede forstkandidater i maj 1967*

Navn	Født	Fødested
Brenøe, Per Tutein	1/3 --41	København
Dalgas, Knud Flemming	19/6 --42	Tuse
Heding, Niels	9/5 --37	København
Jacobsen, Mogens Wentzer	22/11--37	Mern
Jakobsen, Søren	14/9 --42	Rønne
Mikkelsen, Per Andreas	29/8 --40	Nykøbing Mors
Mortensen, Jens Ole	2/6 --39	Udbyneder
Ramsing, Aage	22/5 --39	Horsens
Roulund, Hans	1/9 --39	Odense
Sørensen, Klaus Waage	16/10--40	Jyderup

Asger M. Jensens Planteskole

Holmstrup St. . Tlf. Bellinge 94 - 194

*Bedste Indkøbssted for
Planteskoleartikler*

Stort udvalg i Planter til Skov og Hegn

Forlang Tilbud!

*Bøge-, Ege-, Aske-, Birke-
og Grankævler købes.*

A/s KAGERUP
TRÆVAREFABRIK
Kagerup

Telefon: Helsingø 9

E. Graven's Planteskole

Hansted pr. Horsens
Tlf. Hansted 46

*Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser*

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med Skovfrø- og planter

Reserveret

VI ER KØBERE TIL:

Kævler i bøg

Hyllinge Savværk A/s

Tlf. Hyllinge 64

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO

TELEFON 62933*

DANMARK

Skovplanter

*i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.*

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

MORTALIN

HASLEV . Tlf. 10 66 (03 695)

ODENSE . Tlf. 12 8013 (09)

Felsted . Brørup . Snejbjerg . Hammerum
8 54 63 . 8 13 95 . 16 10 42 . 11 65 51

Hadsten . Helstrup . Hjørring . Nykøbing M
213 . 112 . 20 61 . 2 02 15

Øster Kippinge
185

NYT!

Crimidin-majs
mod
mosegrise

Kævler og Snitgavn

i dansk Løvtræ købes — kontant Afregning

RYDE SAVVÆRK

Tlf. Vejleby 21

pr. Ryde Station

IMPRÆGNERINGSANSTALTEN »SILKEBORG« ^{A/3}

Vore afdelinger

Imprægneringsanstalten »SILKEBORG«, Silkeborg. tlf. 424 & 404

»JYLLAND« Imprægneringsanstalt og savværk, Nr. Snede. tlf. 58

Vamdrup savværk, Vamdrup. tlf. 53

Bevtoft ny savværk og imprægneringsanstalt, Bevtoft. tlf. 4 41 10

køber kævler i eg og bøg samt nåletræ til master og savtræ

HENVENDELSE TIL HOVEDKONTORET I SILKEBORG

